

ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»
Філософський факультет

Кафедра загальної та клінічної психології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор _____
“ ____ ” _____ 2017 __ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В22.1 «ОСНОВИ ПСИХОКОРЕКЦІЇ ЗАЛЕЖНОСТЕЙ»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва напрямку)

Спеціальності 053 Психологія

(шифр і назва спеціальності)

Філософський факультет

Івано-Франківськ – 2017 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни

Робоча програма з «Основи психокорекції залежностей» для студентів спеціальності 053 Психологія. 2017 р. – с.

Розробник:

Лецинська Олена Альбертівна – доктор психологічних наук, професор кафедри загальної та клінічної психології

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної та клінічної психології філософського факультету

Протокол № 2 від « 20 » вересня 2017 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

проф. Москалець В.П.

(прізвище)

та ініціали)

« 20 » вересня 2017 р.

Схвалено методичною комісією філософського факультету

Протокол № 2 від « 19 » жовтня 2017 р.

«19» жовтня 2017р.

Голова _____

(підпис)

(прізвище)

та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 1,5	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки (шифр і назва)	За вибором	
	Напрямок підготовки (шифр і назва)		

Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): 053 Психологія	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	4-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ _____ _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,0 самостійної роботи студента – 4,0		Лекції	
		6 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		8 год.	2 год.
		Лабораторні	
		-- год.	-- год.
		Самостійна робота	
		31 год.	37 год.
		Індивідуальні завдання: -- год.	
	Вид контролю: залік		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 35,6% : 64,4%
для заочної форми навчання – 11,1% : 88,9%

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – дисципліни «Основи психокорекції залежностей» підготувати студентів до практичної роботи з залежними особами, в якій мають впроваджуватися теоретичні надбання, індивідуальний підхід, внутрішня та зовнішня детермінація, практичні навички та вміння, сформовані протягом навчання.

Завдання навчальної дисципліни:

- надати уявлення щодо психології залежної поведінки як самостійної наукової проблеми у психології;
- проаналізувати сучасні концепції формування залежної поведінки у контексті феномену єдності залежних розладів;
- охарактеризувати основні види залежної поведінки та методи їхньої психологічної діагностики;
- розглянути основні принципи психологічної корекції залежних розладів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

поняття залежної поведінки;

закономірності формування залежної поведінки;

підходи до застосування психокорекційних заходів, спрямованих на подолання залежної поведінки.

вміти:

здійснювати психологічну допомогу залежними особам, впроваджуватися теоретичні надбання, індивідуальний підхід, практично застосовувати психокорекційні заходи, спрямовані на подолання залежної поведінки.

Структурно-логічне місце курсу в навчальному процесі підготовки фахівців

Перелік дисциплін, на які безпосередньо спирається вивчення «Основи психокорекції залежностей»

Клінічна психологія, психологія девіантної поведінки, психотерапія, диференціальна психологія основи психосоматики
--

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні питання психології залежності

Мета: ознайомити студентів з основними поняттями що описують залежну поведінку та сформувані у студентів розуміння психологічних передумов виникнення залежних розладів.

Зміст. Визначення понять: залежність, адикція, зловживання, звикання, азартне поведінку, надцінне захоплення, патологічний потяг, нав'язливість, компульсія. Класифікація залежностей. Коротка історія поширення психічно активних речовин (ПАР). Розподіл ПАР на депресанти, стимулятори і галюциногени. Соціологічні, сімейні, психологічні та біологічні аспекти залежної поведінки.

Клінічні форми, протягом, основні мотиви і психодинаміка залежних розладів. Наркологічні симптоми. Форми споживання ПАР, толерантність, захисні реакції, форми сп'яніння.

Обсесивний і компульсивний потяг, симптоми комфорту і дискомфорту. Психічні компоненти сп'яніння: афективні розлади, розлади сприйняття, мислення, свідомості. Сомато неврологічний компонент сп'яніння. Великий наркоманічний синдром: синдром зміненої реактивності, синдром залежності (психічної, фізичної, абстинентний). Лікування залежностей. Цілі і етапи лікування, лікувальні установи. Профілактичні заходи. Організація наркологічної допомоги в Україні.

Чинники формування залежної поведінки: біологічні (вплив генотипу, нейрофізіологічні особливості), соціальні (вплив сімейної соціалізації, ЗМІ, релігії, освіти, тощо), психологічні (вплив деформації структури особистості, акцентуацій характеру). Нейрофізіологічні моделі формування залежних розладів: концепція нагороди, концепція оптимуму активації. Психологічні моделі формування залежних розладів: «зсув мотиву на мету», еволюційний підхід (стадії розвитку залежності), психодинамічний підхід до залежності: залежність як результат впливу інфантильної травматизації, залежність як засіб подолання внутрішньо особистісного конфлікту Концепція адиктивного потенціалу.

Тема 2. Види залежностей хімічного походження

Мета: сформувані у студентів базу знань про алкоголізм та наркоманію, як психологічну проблему і як хворобу.

Зміст. Алкоголізм: термінологія та класифікація. Клінічна картина. Стадії розвитку хвороби, підлітковий алкоголізм, алкоголізм у жінок. Патогенетичні механізми розвитку алкоголізму. Психологічні чинники формування алкогольної залежної поведінки: мотивація зловживання

алкоголю, особистісні риси хворих на алкоголізм, акцентуації характеру, що сприяють розвитку алкоголізму, вплив сім'ї. Лікування та реабілітація хворих на алкоголізм. Наркоманія: термінологія та класифікація психоактивних речовин. Синдромологія наркоманії: наркотичне сп'яніння, синдром зміненої реактивності, синдром фізичної залежності, синдром психічної залежності. Поняття про крейвінг. Характеристика психоактивних речовин. Розвиток наркоманії. Психологічні чинники формування наркоманії: мотивація вживання наркотиків, особистісні риси хворих на наркоманію, акцентуації характеру, що сприяють розвитку наркоманії, вплив сім'ї. Лікування та реабілітація хворих на наркоманію.

Тема 3. Залежності не хімічного походження

Мета: сформуванати у студентів базу знань про залежності не хімічного походження, як психологічну проблему .

Зміст. Критерії нехімічних залежностей. Ігрова залежність (гемблінг). Стадії розвитку гемблінгу. Особистісні риси патологічних гемблерів. Комп'ютерна залежність як новий вид залежності. Труднощі міжособистісного спілкування та Інтернет-залежність, особистісні риси залежних від комп'ютера. Сексуальна залежність, особистісні риси секс-залежних, стадії розвитку сексуальної залежності. Культова психічна залежність особистості, механізми виникнення, шляхи подолання. Харчова залежність та її основні ознаки. Особистісні риси залежних від їжі. Харчова залежність та механізми стресу. Порушення інстинкту травлення: булімія, нервова анорексія. Трудоголізм та адиктивні організації. Особистісні риси трудоголиків, шляхи психологічної допомоги. Любовні залежності.

Тема 4. Принципи та методи психологічної корекції залежних розладів

Мета: навчити студентів здійснювати психодіагностичні та психокорекційні процедури а процесі коекції залежної поведінки.

Зміст. Засади психологічного підходу до корекції залежності. Принципи корекції залежних розладів. Програма 12 кроків. Багатовимірність симптомокомплексу залежності. Поняття симптомокомплексу емоційного холоду у міжособистісних стосунках та його психологічна корекція. Техніки опрацювання залежних стосунків. Принципи корекції залежних розладів. Психотерапія стосунків подружньої залежності. Етапи психологічної корекції залежності. Межі компетенції психолога. Робота з підлітками. Виявлення групи ризику. Тренінги з превентивної освіти. Уроки валеології. Формування навичок здорового способу життя. Превентивна освіта дорослого населення.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Загальні питання адиктології		2	2		7		11	2			9	11
Тема 2. Види залежності хімічного походження		2	2		8		12	2			10	12
Тема 3. Залежності не хімічного походження			2		8		10				9	9
Тема 4. Принципи методи психологічної корекції залежних розладів		2	2		8		12	2	2		9	11
Усього годин		6	8		31		45	6	2		37	45

5. Теми семінарських занять

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Актуальність та соціальна значущість проблеми вивчення залежної поведінки	2
2.	Психологічний портрет особистості алкоголіка і наркомана	2
3.	Основні підходи до здійснення психологічної допомоги особам, які страждають залежностями не хімічного походження	2
4.	Програма 12 кроків: обґрунтування та особливості практичного застосування.	2

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Особливості психологічної корекції алкогольної та наркотичної залежності	2

--	--	--

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		

8. Самостійна робота

Денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>До теми «Актуальність та соціальна значущість проблеми вивчення залежної поведінки»: <i>студенти самостійно знайомляться із поширеними в ЗМІ проблемами наркотичної залежності в Україні, щоб під час заняття мати змогу разом із викладачем обговорити питання про актуальність та соціальну значущість дослідження залежної поведінки.</i></p> <p><u>Рекомендована література:</u> Ліщинська О.А. Нефармакологічна залежність, як виклик практичній психології та сімейному вихованню // Наукові студії із соціальної та політичної психології. – 2006.–Вип. 11(14). – К.,С.133–140. Бурлачук Л. Ф. Психотерапія: учебник для вузов (психологические модели) / Л. Ф. Бурлачук, А. С. Кочарян., М. Е. Жидко – СПб.: Питер, 2009. – 496 с.</p>	7
2	<p>До теми «Психологічний портрет особистості алкоголіка і наркомана»: <i>Прочитати розділи про портрет особистості алкоголіка і наркомана у одному із запропонованих підручників.</i></p> <p><u>Рекомендована література:</u> Братусь Б. С. Аномалии личности / Братусь Борис Сергеевич. – М.: Мысль, 1988. – 301 с. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, П86 В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. — 2-ге вид., переробл. і допов. — К. : ВСВ "Медицина", 2015. — 512 с.</p>	8

	<p>Бурлачук Л. Ф. Психотерапія: учебник для вузов (психологічні моделі) / Л. Ф. Бурлачук, А. С. Кочарян., М. Е. Жидко – СПб.: Питер, 2009. – 496 с.</p>	
3.	<p>До теми «Основні підходи до здійснення психологічної допомоги особам, які страждають залежностями не хімічного походження»:</p> <p><i>Студентам потрібно розглянути класифікацію нехімічних (поведінкових) залежностей у сучасній літературі та підготувати детальний опис одного обраного виду нехімічної залежності зі списку наведеного нижче: нервова анорексія; булімія; сексуальна залежність; гемблінг; комп'ютерна залежність (кібер-залежність); трудово-залежність; культова психічна залежність; залежність стосунків; міжособистісна залежність; залежність у подружніх стосунках; залежна любов: токсична любов, любов-манія, любов-залежність, любов-прихильність.</i></p> <p><u>Рекомендована література:</u> Ліщинська О.А. Культова психічна залежність особистості: Практичне керівництво для психологів. К.: Шкільний світ, 2007 120 с. Егоров А.Ю. Нехімічні залежності. СПб.: Речь, 2007 – 190 с. Бурлачук Л. Ф. Психотерапія: учебник для вузов (психологічні моделі) / Л. Ф. Бурлачук, А. С. Кочарян., М. Е. Жидко – СПб.: Питер, 2009. – 496 с.</p>	8
4.	<p>До теми «Програма «12 кроків»: обґрунтування та особливості практичного застосування»:</p> <p><i>Студенти мають прочитати розділи про програму «12 кроків» у одному із запропонованих підручників.</i></p> <p><u>Рекомендована література:</u> Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, П86 В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. — 2-ге вид., переробл. і допов. — К. : ВСВ "Медицина", 2015. — 512 с.</p> <p>Бурлачук Л. Ф. Психотерапія: учебник для вузов (психологічні моделі) / Л. Ф. Бурлачук, А. С. Кочарян., М. Е. Жидко – СПб.: Питер, 2009. – 496 с.</p>	8
	Разом	31

Заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	<p>До теми «Актуальність та соціальна значущість проблеми вивчення залежної поведінки»: <i>студенти самостійно знайомляться із поширеними в ЗМІ проблемами наркотичної залежності в Україні, щоб під час заняття мати змогу разом із викладачем обговорити питання про актуальність та соціальну значущість дослідження залежної поведінки.</i></p> <p><u>Рекомендована література:</u> Ліщинська О.А. Нефармакологічна залежність, як виклик практичній психології та сімейному вихованню // Наукові студії із соціальної та політичної психології. – 2006.–Вип. 11(14). – К.,С.133–140. Бурлачук Л. Ф. Психотерапія: учебник для вузов (психологические модели) / Л. Ф. Бурлачук, А. С. Кочарян., М. Е. Жидко – СПб.: Питер, 2009. – 496 с.</p>	9
2.	<p>До теми «Особливості психологічної корекції алкогольної та наркотичної залежності» <i>самостійне вивчення теми згідно питань програми навчальної дисципліни</i></p> <p><u>Рекомендована література:</u> Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, П86 В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. — 2-ге вид., переробл. і допов. — К. : ВСВ "Медицина", 2015. — 512 с.</p> <p>Бурлачук Л. Ф. Психотерапія: учебник для вузов (психологические модели) / Л. Ф. Бурлачук, А. С. Кочарян., М. Е. Жидко – СПб.: Питер, 2009. – 496 с.</p>	10
3.	<p>До теми «Основні підходи до здійснення психологічної допомоги особам, які страждають залежностями не хімічного походження»: <i>самостійне вивчення теми згідно питань програми навчальної дисципліни, підготовка до групової дискусії про ефективність кожного з підходів з викладачем.</i></p> <p><u>Рекомендована література:</u> Ліщинська О.А. Культурна психічна залежність особистості: Практичне керівництво для психологів. К.: Шкільний світ, 2007 120 с. Егоров А.Ю. Нехимические зависимости. СПб.: Речь, 2007 – 190 с.</p> <p>Бурлачук Л. Ф. Психотерапія: учебник для вузов (психологические модели) / Л. Ф. Бурлачук, А. С. Кочарян., М. Е. Жидко – СПб.: Питер, 2009. – 496 с.</p>	9
4.	<p>До теми «Програма 12 кроків: обґрунтування та особливості практичного застосування »:</p>	9

	<p><i>самостійне вивчення теми згідно питань програми навчальної дисципліни</i></p> <p>Рекомендована література: Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, П86 В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. — 2-ге вид., переробл. і допов. — К. : ВСВ "Медицина", 2015. — 512 с. Бурлачук Л. Ф. Психотерапія: учебник для вузов (психологические модели) / Л. Ф. Бурлачук, А. С. Кочарян., М. Е. Жидко – СПб.: Питер, 2009. – 496 с.</p>	
Разом		

9. Індивідуальні завдання

Навчальним планом індивідуальних завдань не передбачено.

10. Методи навчання

Для викладання курсу використовуються наступні методи: лекції, групова дискусія, інтерпретативні методи, мозковий штурм.

11. Методи контролю

За час вивчення дисципліни студенти отримують поточні оцінки за усні відповіді на семінарських заняттях, за написання підсумкових тестових завдань та написання есе.

Орієнтовний перелік питань до заліку з курсу «Основи психокорекції залежності»

1. Історія досліджень поведінки. Медичний та психологічний підходи.
2. Сутність залежної поведінки. Етапи розвитку залежної поведінки.
3. Чинники формування залежної поведінки: біологічні, соціальні, психологічні.
4. Механізми формування залежних розладів. Єдність залежних розладів.
5. Нейрофізіологічні моделі формування залежних розладів.
6. Психологічні моделі формування залежних розладів.
7. Залежна особистість: концепція залежної особистості, розлад особистості залежного типу.
8. Співвідношення розладів особистості та залежних розладів.
9. Критерії залежності, співвідношення між первинною та вторинною залежністю.
10. Хімічні залежності: загальна характеристика, діагностичні ознаки, види.
11. Алкогольна залежна поведінка: термінологія та класифікація. Клінічна картина: стадії розвитку хвороби, підлітковий алкоголізм, алкоголізм у жінок.
12. Психологічні чинники формування алкогольної залежної поведінки.
13. Лікування та реабілітація хворих на алкоголізм.
14. Наркозалежність: термінологія та класифікація психоактивних речовин.
15. Синдромологія наркоманії та розвиток наркоманії.
16. Психологічні чинники формування наркоманії:
17. Лікування та реабілітація хворих на наркоманію.
18. Нехімічні залежності: загальна характеристика, діагностичні ознаки, види.
19. Комп'ютерна залежність.
20. Ігрова залежність (гемблінг).
21. Трудогольна залежність.
22. Сексуальна залежна поведінка.
23. Культова психічна залежність.
24. Харчові залежності: булімія, нервова анорексія.

25. Міжособистісна залежність як первинна форма залежності: характеристика, стадії розвитку міжособистісної залежності.
26. Співзалежність, критерії визначення співзалежної поведінки.
27. Форми невротичного кохання: токсична любов, любов-залежність, любов-манія, любов-прихильність.
28. Принципи корекції залежних розладів.
29. Психотерапія стосунків подружньої залежності.
30. Етапи психологічної корекції залежності.

Оцінювання знань студентів

Методи оцінювання та відсотки, розподілені для кожного методу:

- активність на заняттях, яка демонструє обізнаність студента у навчальному матеріалі - 15% від загальної оцінки;
- презентація результатів контент-аналізу пропаганди залежної поведінки у рекламі (у друкованих чи електронних мас-медіа) - 30% від загальної оцінки;
- презентація результатів аналітичного огляду нормативно правових документів України згідно з якими працює Державна служба України з контролю за наркотиками - 30% від загальної оцінки;
- підсумкове тестування - 25% від загальної оцінки.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

навчальна (аудиторна) робота					
T1	T2	T3	T4	тес тув анн я	залік
За викон ання дома шнього о самос тійног о завда ння – 15бал ів	За викон ання дома шнього о самос тійног о завда ння – 20 балів	За викон ання домаш нього самос тійног о завдан ня – 20балі в	За викон ання дома шнього о самос тійног о завда ння – 20бал ів	25 балі в	100 балів

T1, T2 ... T4 – теми занять.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку

90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Текстові та електронні варіанти тестів для підсумкового контролю знань.

Зразки тестових завдань з курсу «Основи психокорекції залежності»

Що таке залежна поведінка?

1. Зловживання наркотиками.
2. Поведінка, що характеризується залежністю.
3. Зловживання алкоголем.
4. Наркоманія та токсикоманія.

Яке визначення гострої інтоксикації психоактивними речовинами є вірним?

1. Це стан, який настає внаслідок вживання наркотичних речовин та приводить до залежності від них.
2. Це стан, який настає після прийому алкоголю чи іншої психоактивної речовини, що приводить до розладів психічних чи психофізичних функцій, поведінки та реакцій.
3. Це отруєння будь якими хімічними речовинами, що приводить до порушення життєвих функцій та негативних наслідків для здоров'я людини.
4. Це корисний для здоров'я людини стан, що викликається систематичним вживанням залежних речовин.

До якого типу належать біогенетичні та психологічні фактори ризику?

1. Індивідуальні фактори ризику.
2. Соціокультурні фактори ризику.
3. Юридичні фактори ризику.
4. Терапевтичні фактори ризику.

14. Рекомендована література

Основна:

1. Бурлачук Л. Ф. Психотерапия: учебник для вузов (психологические модели) / Л. Ф. Бурлачук, А. С. Кочарян., М. Е. Жидко – СПб.: Питер, 2009. – 496 с.
2. Змановская Е. В. Девиантология: (Психология отклоняющегося поведения): Учеб. пособие для студ. высш. учеб. заведений / Змановская Евгения Валерьевна – 2-е изд., испр. – М.: Издательский центр «Академия», 2004. – 288 с.
3. Психіатрія і наркологія : підручник / В.Л. Гавенко, В.С. Бітенський, П86 В.А. Абрамов та ін. ; за ред. В.Л. Гавенка, В.С. Бітенського. — 2-ге вид., переробл. і допов. — К. : ВСВ "Медицина", 2015. — 512 с.
4. Егоров А.Ю. Нехимические зависимости. СПб.: Речь, 2007 – 1990 с.
5. Аддиктивное влечение. В. Д. Менделевич, М. Л. Зобин. М. : МЕДпрессинформ, 2012. , 263 с
6. Максимова Н. Ю. Психологія адиктивної поведінки. Навчальний посібник – / Максимова Наталья Юрьевна. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2002. – 308 с.
7. Руководство по аддиктологии / под. ред. проф. В. Д. Менделевича. – СПб.: Речь, 2007. – 768 с.
8. Шабанов П. Д. Основы наркологии. / Шабанов Петр Дмитриевич – СПб.: Лань, 2002. – 560 с.
9. Ліщинська О.А. Культурна психічна залежність особистості: Практичне керівництво для психологів. К.: Шкільний світ, 2007 120 с.

Додаткова:

1. Балинт М. Базисный дефект: Терапевтические аспекты регрессии / Микаэл Балинт / Пер. с англ. Агарков В. А., Кравец С. В. – М.: “Когито-Центр”, 2002. – 526 с.
2. Братусь Б. С. Аномалии личности / Братусь Борис Сергеевич. – М.: Мысль, 1988. – 301 с.
3. Бурбо Л. Пять травм, которые мешают быть самим собой / Лиз Бурбо / Перевод В. Трилиса. – К.: «София» – М.: «Гелиос», 2001 – 168 с.
4. Варга А. Я. Системная семейная психотерапия / Варга Анна Яковлевна – СПб.: Речь, 2001.–144 с.
5. Джонсон С. М. Психотерапия характера: практ. рук / Стивен М. Джонсон. – М.: Центр психологической культуры, 2001. – 355 с. – (Техники психотерапии).
6. Кернберг О. Ф. Отношения любви: норма и патология. / Отто Ф. Кернберг. – Пер. с англ. М. Н. Георгиевой. – М.: Независимая фирма «Класс», 2000. – 256 с.
7. Коркина М. В. Нервная анорексия. Учеб. пособие для мед. ин-тов / М. В. Коркина, М. А. Цивилько, В. В. Марилон – М.: Медицина, 1986. – 176 с.
8. Короленко Ц. П. Социодинамическая психиатрия. Практическое руководство / Ц. П. Короленко, Н. В. Дмитриева – М.: Академический Проект, 2000. – 460 с.

9. Котляров А. В. Другие наркотики, или Homo addictus: Человек зависимый / Котляров Андрей Викторович. – М.: Психотерапия, 2006. – 480 с.
10. Кочарян А. С. Психотерапия сексуальных расстройств и супружеских конфликтов / А. С. Кочарян, Г. С. Кочарян – М.: Медицина, 1994. – 224 с.
11. Кочарян А. С. Психологические модели зависимых расстройств / А. С. Кочарян, В. В. Коровицкая, М. Е. Жидко, И. А. Кочарян // Вісник Харківського університету. Серія психологія. – 2004. – № 617. – С. 92-96.
12. Кочарян А. С. Токсическая любовь как форма патологии супружеских отношений / А. С. Кочарян, Р. П. Федоренко // Вісник Харківського університету. Серія психологія. – 1998. – № 419. – С. 87-91.
13. Ліщинська О. Інтерактивні потреби особистості як чинник автономності або залежності / О. Ліщинська // Педагогічний процес: теорія і практика. - 2016. - Вип. 3. - С. 47-51. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pppt_2016_3_10 (науково-метричні бази РИНЦ і Копернікус) 0.5 д.а. фахове видання.
14. Ліщинська О. А., Каузальна модель механізмів впливу деструктивного культу на особистість/Педагогічний Процес: теорія і Практика, No 1 (52), 2016 – С.60-65.(науково-метричні бази РИНЦ і Копернікус), 0.5 д.а. фахове видання.
15. Ліщинська О.А. Нефармакологічна залежність, як виклик практичній психології та сімейному вихованню // Наукові студії із соціальної та політичної психології. – 2006.–Вип. 11(14). – К.,С.133–140.
16. Ліщинська О.А. Соціально-психологічні механізми культової психічної залежності особистості //Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія психологічна. Збірник наукових праць /Головний редактор М.Й.Варій – Львів: ЛьвДУВС, 2010. – Вип1. – С.127-140
17. Ліщинська О.А. Роль сім'ї у формуванні у дитини здатності до конструктивної взаємодії зі світом // Збірник наукових праць:філософія, соціологія, психологія.-2012.-№17.-Ч.2.-С.
18. Ліщинська О.А. Модель формування адиктивного потенціалу особистості/ Практична психологія та соціальна робота, № 3, 2013 р, ст. 1-9.
19. Ліщинська О.А. Мотиваційно-динамічний каркас особистості// Науково-практичний освітньо-методичний журнал «Практична психологія та соціальна робота». – 2014 (№ 8) С. 1-4.
20. Ліщинська О. А., Психологічна концепція соціальної залежності /Педагогічний Процес: теорія і Практика, No 3-4 (48-49), 2015 (науково-метричні бази РИНЦ і Копернікус)
21. Личко А. Е. Подростковая наркология / А. Е. Личко, В. С. Битенский – Л.: Медицина, 1991. – 304 с.
22. Мак-Вильямс Н. Психоаналитическая диагностика: Понимание структуры личности в клиническом процессе / Ненси Мак-Вильямс / Пер. с англ. – М.: Независимая фирма «Класс», 1988. – 480 с.
23. Пил С. Любовь и зависимость / Стентон Пил, Арчи Бродски / Пер. с англ. – М.: Институт Общегуманитарных исследований, 2005. – 384 с.

24. Поттер-Эфрон Р. Стыд, вина и алкоголизм: клиническая практика / Роналд Поттер-Эфрон / Пер. с англ. – М.: Институт общегуманитарных исследований, 2002. – 416 с.

25. Психология и лечение зависимого поведения / Под ред. С. Даулинга / Пер. с англ. Р. Р. Муртазина – М.: Независимая фирма «Класс», 2000. – 240 с.

26. Уайнхолд Б. Освобождение от созависимости / Берри Уайнхолд, Джерей Уайнхолд / Перевод с англ. А. Г. Чеславской. – М.: Независимая фирма «Класс» – 224 с.

27. Уайнхолд Б. Противозависимость: бегство от близости / Берри Уайнхолд, Джерей Уайнхолд / пер. с англ. Е. Бабенко, Г. Смолин. – Каменец-Подольский: Аксиома, 2009. – 328 с.

28. Чуркин А. А. Краткое руководство по использованию МКБ-10 в психиатрии и наркологии / А. А. Чуркин, А. Н. Мартюшов – М.: «Триада-Х», 2000. – 232 с.

